

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Erhvervsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15. oktober 2021
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Nikolai Pindstrup
Sagsnr.: 2021-0032/43-0032
Dok.: 2138348

Besvarelse af spørgsmål nr. 693 (Alm. del) fra Folketingets Erhvervsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 693 (Alm. del), som Folketingets Erhvervsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. september 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL) og Lisbeth Bech-Nielsen (SF).

Nick Hækkerup

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 693 (Alm. del) fra Folketingets Erhvervsudvalg:

”I forlængelse af ministerens oplysninger under samrådet den 16. september 2021 i udvalget om ERU alm. del - samrådspørgsmål AM om, at SØIK ikke har modtaget anmeldelse fra Finanstilsynet om, at Danske Bank har begået strafbare forhold i forbindelse med gældsindrivelsessagen og SØIKs beslutning om dermed ikke at indlede en strafferetlig efterforskning af sagen, bedes ministeren redegøre for, - om SØIK ikke har mulighed for at indlede efterforskning af, om en bank har begået strafbare forhold (herunder dens ledelse m.fl.), hvis Finanstilsynet ikke har indgivet politianmeldelse - eller om det alene beror på en praksis i SØIK, at man ikke efterforsker, om banker har begået strafbare forhold, medmindre Finanstilsynet indgiver anmeldelse til SØIK? - om SØIK ikke er forpligtet til at indlede efterforskning af en sag (og rejse tiltale, hvis efterforskningen giver anledning hertil), hvis SØIK får kendskab til oplysninger, herunder fra offentligheden eller andre anmeldere, om at en bank kan have udøvet strafbare forhold - uanset at særtilsynsmyndigheden - i dette tilfælde Finanstilsynet - ikke har indgivet politianmeldelse?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), der har oplyst følgende:

”1. Vurderingen af, om politiet, herunder SØIK, skal indlede eller fortsætte en efterforskning af en konkret sag, skal ske inden for de retlige rammer, som følger af reglerne i retsplejeloven om politiets efterforskning.

Det følger af retsplejelovens § 742, at politiet iværksætter en efterforskning efter anmeldelse eller af egen drift, når der er rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Politiet og anklagemyndigheden er i den forbindelse underlagt et grundlæggende objektivitetsprincip, jf. retsplejelovens § 96, stk. 2, som indebærer, at der kun bør iværksættes strafforfølgning, når det vurderes, at der er rimelig udsigt til, at strafforfølgnen vil føre til, at en fysisk eller juridisk person bliver dømt for et strafbart forhold.

Er der ikke grundlag for at indlede en efterforskning, afviser politiet anmeldelsen. Politiet kan også standse en allerede iværksat efterforskning, hvor der ikke er rejst sigtelse, hvis der ikke er grundlag for at fortsætte efterforskningen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1 og 2.

Dette betyder, at politiet ikke skal iværksætte en efterforskning i anledning af samtlige anmeldelser til politiet eller af alle forhold, der muligvis kan være strafbare. Politiet skal i hver enkelt sag således foretage en konkret vurdering af sagen, herunder om det ud fra de foreliggende efterforskningsmuligheder er realistisk, at en efterforskning vil kunne føre til opklaring af sagen, og at en eller flere personer bliver sigtet.

2. Som det fremgår af ovenstående, vil SØIK af egen drift indlede en efterforskning, hvis der er rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, jf. retsplejelovens § 742. Det kræver således ikke en anmeldelse fra Finanstilsynet, for at der kan iværksættes efterforskning.

Det følger dog samtidig af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager, at der i sager, der er anmeldt eller i øvrigt kommet til politiets kendskab uden om vedkommende særmyndighed, skal indhentes en udtalelse fra særmyndigheden, inden der træffes afgørelse om tiltalespørgsmålet.

Baggrunden herfor er bl.a., at en særmyndighed – som kan være tillagt kontrolopgaver eller i øvrigt har ansvaret for lovgivningen på det pågældende område – har en særlig forudsætning for at foretage den indledende vurdering af, hvorvidt der kan være sket en lovovertrædelse. Som særmyndighed har Finanstilsynet således et samlet overblik over den finansielle lovgivning og dermed også bedre forudsætninger for at opdage eventuelle overtrædelser af denne lovgivning. Herudover er der i denne type sager behov for den særlige indsigt i bl.a. branchemæssige forhold mv., som Finanstilsynet har.

SØIK har derfor generelt vurderet, at det i denne type sager som udgangspunkt ikke vil være hensigtsmæssigt at indlede efterforskning om overtrædelse af *den finansielle lovgivning* uden en anmeldelse fra Finanstilsynet.

3. SØIK har i forlængelse heraf oplyst, at SØIK har modtaget to anmeldelser mod Danske Bank vedrørende bankens gældsinddrivelse. Den ene anmeldelse blev indgivet

den 1. september 2020 af en borger via funktionen ”Tip Politiet”. Den anden anmeldelse blev indgivet for bedrageri den 26. november 2020 af en borger, der var inkassokunde hos Danske Bank. Begge anmeldelser blev indgivet på baggrund af TV 2’s dækning af sagen.

Den 11. februar 2021 traf SØIK beslutning om ikke at indlede efterforskning i sagen i medfør af reglerne i retsplejelovens § 749, stk. 1, da der efter SØIKs opfattelse ikke var en rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart i relation til bedrageribestemmelsen i straffelovens § 279.

Det er en central betingelse for at opfylde gerningsindholdet i straffelovens § 279, at der skal være handlet med berigelsesforsæt.

Efter de foreliggende oplysninger var det SØIK’s opfattelse, at der ikke var mistanke om, at Danske Banks fejlagtige opkrævninger var sket for at berige banken, men at opkrævningerne var sket på grund af systemfejl ved bankens opkrævninger. SØIK noterede sig i den forbindelse, at banken havde igangsat en proces med at få identificeret de berørte kunder, og at det var oplyst, at banken havde hensat et større beløb til at tilbagebetale de fejlagtigt indbetalte beløb til kunderne.

Det bemærkes endvidere, at inden SØIK traf beslutning om ikke at indlede efterforskning i sagen i medfør af reglerne i retsplejelovens § 749, stk. 1, afholdt SØIK et møde med Finanstilsynet den 2. oktober 2020 vedrørende Danske Banks gældsinddrivelse. Mødet blev afholdt på baggrund af sagens omtale i pressen og i forlængelse af Finanstilsynets påbud af 21. september 2020 til Danske Bank samt bankens forudgående redegørelse af 10. september 2020, herunder udkast til rapport udarbejdet af advokatfirmaet Plesner.

Finanstilsynet oplyste på mødet, at tilsynet på det foreliggende grundlag ikke fandt anledning til at indgive en anmeldelse for overtrædelse af lov om finansiel virksomhed. SØIK har ikke efterfølgende modtaget en anmeldelse fra Finanstilsynet, og der er ikke indgivet andre anmeldelser til SØIK i anledning af fejl og fejlbehæftede data i Danske Banks inkassosystem.

SØIK har endelig oplyst, at de foreliggende oplysninger heller ikke i øvrigt giver SØIK en rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det

offentlige. Hvis der fremkommer nye, relevante oplysninger, vil SØIK selvsagt vurdere sagen på ny. Det samme gælder, hvis Finanstilsynet måtte indgive en anmeldelse mod Danske Bank.”